

Onderwerp:	Baanstede zienswijze stopzetten transitieplan	Invullen door Raadsgriffie
Beleidsveld:	Participatie	RV-nummer: 15/60
Portefeuillehouder:	M. Olij	Datum: 26 november 2015
Contactpersoon:	Corina Garcia	Procedure: Commissie FCW:
Afdeling/team:	BR / MO	7 december 2015;
Telefoon:	075 – 651 21 00	Raad:
E-mailadres:	corina.garcia@over-gemeenten.nl	14 december 2015

Samenvatting

In dit raadsvoorstel wordt u als raad gevraagd om nieuwe kaders mee te geven voor de uitvoering van de participatiewet. Wij stellen u hier kaders voor op basis van het eerder door u vastgestelde beleidsplan participatiewet "Oostzaan voor participatie". In de uitvoering van de participatiewet valt grofweg het lokale en het regionale deel te onderscheiden. Het lokale werk, waaronder vooral verstrekken van voorzieningen en klantcontact valt, heeft Oostzaan al jaren uitbesteed aan Zaanstad. Het contract hiervoor loopt eind 2016 af en wordt op dit moment geëvalueerd. We komen hier in een later stadium bij u op terug. Dit raadsvoorstel richt zich primair op het regionale uitvoeringsdeel van de participatiewet zoals op dit moment belegd is in: het werkbedrijf, het werkgeversservicepunt en de gemeenschappelijke regeling Baanstede. De aanleiding van dit raadsvoorstel is dat u als raad gevraagd wordt een zienswijze te geven op het stopzetten van het transitieplan Baanstede.

De uitvoering van het Transitieplan voor Baanstede is complexer dan in eerste instantie werd gedacht. In de uitwerking hebben zich meerdere obstakels voorgedaan waarover we u eerder hebben geïnformeerd. Daarnaast is in het proces gebleken dat de gemeenten in de regio's Zaanstreek en Waterland verschillend denken over de uitvoering van de Participatiewet. Op dit verschil van mening komen we op pagina 4 van dit voorstel terug.

De visie van de gemeente Oostzaan lijkt op dit moment het meest op de visie van de gemeente Zaanstad, hetzelfde geldt voor de gemeente Wormerland. Daarom zal de visievorming samen met gemeente Wormerland en Zaanstad worden voorbereid en uitgewerkt. Echter volgt gemeente Oostzaan de ontwikkelingen in de subregio Waterland op de voet. Er zijn contacten geweest met de portefeuillehouders in de gemeente Landsmeer en Waterland om te kijken of de kaders nu wezenlijk verschillen, de verschillen zijn ons inziens klein. Wij vragen u nu kaders en voorwaarden voor de uitvoering van de Participatiewet mee te geven waarbinnen de gesprekken met gemeente Zaanstad, Wormerland, Landsmeer en Waterland voortgezet kunnen worden. Het doel van Oostzaan blijft om uiteindelijk zoveel mogelijk gemeenten achter een gezamenlijk visie te krijgen.

Het bestuur van Baanstede vraagt aan de gemeenten om een zienswijze af te geven op het voornemen om met het transitieplan te stoppen. Op 16 december 2015 zal het bestuur van Baanstede zijn definitieve besluit over het transitieplan gaan nemen. Door de portefeuillehouders van de negen gemeenten is daarnaast een onderzoeksopdracht afgegeven om de ontvlechting van Baanstede en de visie op de uitvoering van de Participatiewet door de subregio's Zaanstreek en Waterland te onderzoeken. De portefeuillehouder van Oostzaan heeft in de vergadering aangegeven deze opdracht nog

voorbarig te vinden. Desalniettemin zullen op 16 december 2015 de resultaten van dit onderzoek aan het portefeuillehouderoverleg worden gepresenteerd.

Het college stelt u voor om in uw zienswijze aan te geven akkoord te gaan met het stopzetten van het transitieplan Baanstede. Als alternatief pleiten wij net als de gemeenten Zaanstad en Wormerland voor één organisatie waarin de toeleiding van mensen naar werk integraal kan geschieden naast het bieden van een werkplek aan SW-medewerkers en begeleiding. Deze organisatie is een bundeling van een leerwerkbedrijf en een werkgeversservicepunt.

Een voorwaarde om uitkeringsgerechtigden naar werk toe te kunnen leiden is het goed in beeld hebben van zijn of haar kwaliteiten en beperkingen. Het bundelen van een leerwerkbedrijf en werkgeversservicepunt kan geschieden door Baanstede op te plussen met andere taken (is regionaal geen draagvlak voor) of door uit Baanstede te treden en de negen Oostzaanse medewerkers onder te brengen in de nieuwe organisatie.

Als kleine gemeente zouden we hierin kunnen opteren voor een inkoopconstructie waardoor andere gemeenten later ook kunnen aansluiten en we bij een eventuele uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten flexibel genoeg blijven richting andere partners. Deze houding wordt nog verder ondersteund doordat we weinig inhoudelijk verschil zien tussen onze kaders en de kaders van bijvoorbeeld de gemeente Waterland.

Regionaal wordt nu onderzocht of het mogelijk is om Baanstede te ontvlechten, zodat alle negen gemeenten in alle goede orde door kunnen gaan met de uitvoering van de Participatiewet zoals zij dat wensen. Zodra de ontvlechting niet gaat zoals gewenst is het waarschijnlijk nodig om uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Baanstede te treden. Een voornemen voor uittreding zal een gemeente 3 jaar voor de uittreding kenbaar moeten maken. Daarom stellen we u voor om als technische processtap het voornemen tot uittreding kenbaar te maken als gemeente Oostzaan, zodat we voorkomen dat we kostbare tijd verliezen in het proces. De gemeenten Wormerland en Zaanstad stellen eenzelfde voornemen voor aan hun raden. In het verleden is in meerdere gemeenteraden gemeld dat dit niet haalbaar is. De verklaring waarom dit nu toch wordt voorgesteld is dat de haalbaarheid veel groter wordt wanneer meerdere gemeenten deze keuze maken. Een andere reden om dit nu te doen, is dat wanneer wij dit niet voor het einde van het jaar doen Oostzaan de aansluiting bij Wormerland en Zaanstad kwijtraakt.

1. Het voorstel in het kort

Voorgesteld besluit

De Raad besluit

1. In te stemmen met de zienswijze volgens bijgevoegde brief en deze door te sturen naar het bestuur van Baanstede voor 16 december 2015.
2. In te stemmen met het voornemen om als technische processtap uit de GR Baanstede te treden zoals verwoord in bijgevoegde brief en deze aan het bestuur van Baanstede door te sturen.
3. In te stemmen met het kaderdocument waarin de raad de kaders en voorwaarden voor de uitvoering van de Participatiewet meegeeft waarmee de portefeuillehouder de gesprekken kan voortzetten.

Beleidskader

Participatiewet, Koers in het sociale domein, Gemeente Oostzaan voor Participatie, GR Baanstede

2. Aanleiding/probleem en doel

Aanleiding

In juli 2013 heeft u het Transitieplan voor Baanstede vastgesteld. Vanaf dat moment is door de directie en het bestuur van Baanstede gewerkt aan het vormgeven van de transitie van Baanstede.

Na de zomer eind augustus jl. is het proces in een stroomversnelling geraakt. We hebben getracht u zoveel mogelijk middels brieven en in gesprekken mee te nemen in dit proces. In dit voorstel blikken we kort terug op het proces zoals het is verlopen en vragen we om een aantal besluiten te nemen daarnaast vragen wij u ons kaders mee te geven voor de uitvoering van de Participatiewet.

Probleem

Transitieplan

In het Transitieplan is de visie 'Iedereen bij een reguliere werkgever' uitgewerkt. Dit betekent inhoudelijk dat een proces van detachering en vervreemding werd ingezet. Het doel hierbij is om zoveel mogelijk SW-medewerkers van Baanstede via een detacheringconstructie bij reguliere werkgevers te plaatsen en om die bedrijfsonderdelen die zich daarvoor lenen, zoals het groenbedrijf en businesspost en print, te verkopen aan een marktpartij.

De uitvoering bleek complexer dan in eerste instantie in theorie is bedacht ondanks het besluit van november 2014 om te komen tot een gezamenlijk werkproces detachering. Naast dat de gecontracteerde marktpartij voor detachering failliet ging, bleek ook de baangarantie voor de kwetsbare doelgroepen slechts voor vijf jaar afgegeven te kunnen worden, waardoor de vervreemding van het groenbedrijf mislukte. Ondanks de vele inspanningen is het niet gelukt om de beoogde inhoudelijke en financiële resultaten uit het transitieplan te behalen.

Daarnaast neemt jaarlijks het subsidiebedrag voor de SW af terwijl de loonkosten per SW op grond van arbeidsrechtelijke gronden toeneemt. We hebben gezien dat Baanstede, door te sturen op kosten van bedrijfsvoering, het afgelopen jaar een lager exploitatietekort laat zien dan begroot.

Baanstede in relatie met de uitvoering van de Participatiewet

Met de komst van de Participatiewet in januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle inwoners met gedeeltelijke arbeidsbeperkingen. De SW is voor nieuwe instroom afgesloten en de mensen die daarin zouden instromen vallen vanaf januari 2015 onder de Participatiewet. De gemeenten hebben wettelijk een aantal instrumenten gekregen, zoals de loonkostensubsidie om mensen met een beperking bij een reguliere werkgever te kunnen plaatsen. Echter zien we in de uitvoering van de Participatiewet dat wij bepaalde elementen missen om echt succesvol te zijn in de begeleiding van de nieuwe doelgroep. Een element dat wij missen is bijvoorbeeld een leerwerkbedrijf, zoals die in Baanstede aanwezig is. Ook de wijze van de benadering van opdrachtgevers is anders dan voor diegene die geen beperkingen heeft. Baanstede is gespecialiseerd in deze doelgroep en heeft daarin expertise opgebouwd. In de uitwerking van het Transitieplan werd steeds meer duidelijk dat wij als gemeenten heel goed de expertise kunnen gebruiken waarvan het Transitieplan zegt dat wij die gaan vervreemden.

Het regionale werkgeversservicepunt is tijdens het besluit van november 2014 over het detacheringproces de beoogde partij om de taken van het detacheringonderdeel van Baanstede in onder te brengen. In de uitwerking van het detacheringonderdeel is bij ons duidelijk geworden dat een netwerkorganisatie, zoals het werkgeversservicepunt op dit moment is georganiseerd, niet stevig genoeg is om deze taak op zich te kunnen nemen. Een ander soort stevige organisatie van het werkgeversservicepunt is noodzakelijk om de brede doelgroep in de Participatiewet te kunnen bedienen.

Het werkgeversservicepunt is op dit moment een organisatie waar alle gemeenten eigen formatie inbrengen. De mensen werken voor de eigen gemeente en gaan vacatures ophalen in de gemeente waar zij werken. De vacatures worden regionaal met elkaar gedeeld en op deze wijze is het mogelijk om cliënten en werkplekken efficiënt met elkaar te matchen. Deze organisatie geeft een gemeente maximale regie over een regionale organisatie. Echter vraagt de nieuwe doelgroep een andere benadering en is slechts vacatures ophalen niet voldoende. Binnen een bedrijf zal gezocht moeten worden naar "klussen" die verzameld kunnen worden om daar een passende vacature voor te maken. Kennis van de samenstelling van de doelgroep en bedrijfsorganisaties is daarbij essentieel om daarin succesvol te worden.

Uiteengaan van de regio's Zaanstreek en Waterland

In beide regio's wordt verschillend gedacht over de uitvoering van de Participatiewet. De visies worden nader uitgewerkt tegelijkertijd met het onderzoek naar de ontvlechting van Baanstede en welke consequenties dit met zich meebrengt.

In hoofdlijnen is de visie van regio Zaanstreek dat de onderdelen om de Participatiewet goed te kunnen uitvoeren zo dicht mogelijk tegen elkaar georganiseerd moeten worden en het liefs in 1 uitvoeringsorganisatie. Dat betekent dat het werkgeversservicepunt, het leerwerkbedrijf en onderdelen van Baanstede met de re-integratie consulenten bij elkaar georganiseerd zijn en dat deze vallen onder 1 uitvoeringsorganisatie.

In hoofdlijnen lijken de onderdelen om de Participatiewet te kunnen uitvoeren in de visie van regio Waterland uit elkaar te blijven staan. Het werkgeversservicepunt blijft een netwerkorganisatie, het werkleerbedrijf blijft onder Baanstede en de re-integratie consulenten zullen onder de gemeente blijven vallen. Gelet op 16 december moeten we de exacte visie van het Waterlandse gemeenten nog vernemen.

Bovenstaande verschillen in visie blijkt in de afgelopen periode dusdanig fundamenteel te zijn dat is voorgenomen om in subregio's de visie per regio uit te werken en te onderzoeken wat de consequenties zijn voor Baanstede als beide regio's uit elkaar gaan.

Onderzoeksopdracht (bijlage)

Op 14 oktober jl. hebben de portefeuillehouders Participatie opdracht gegeven om:

- a. de consequenties voor Baanstede van een ontvlechting te onderzoeken;
- b. te onderzoeken hoe de twee subregio's de organisatie van de uitvoering van de Participatiewet in de twee regio's willen organiseren en welke randvoorwaarden de gemeenten stellen aan de uitvoering.

Op 16 december moet er ontwikkelplan voor de beide regio's liggen en de onderzoeksresultaten met advies over de ontvlechting van Baanstede.

Voornemen

Doelstelling is om met de negen gemeenten afspraken te maken over de ontvlechting van Baanstede zodat beide regio's verder kunnen met de uitvoering van de Participatiewet zoals zij wensen. We zijn tot het moment van ontvlechting met elkaar verbonden in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Zodra een gemeente binnen de GR uit wil treden zal deze gemeente dit 3 jaar voor de uitreding met een schriftelijk voornemen aan het Algemeen Bestuur Baanstede van de GR kenbaar moeten maken. De periode van 3 jaar wordt gerekend in kalenderjaren. Zodra het voornemen na 1 januari 2016 wordt mede gedeeld zal er 1 heel jaar bij gerekend moeten worden in tegenstelling tot een voornemen dat kenbaar is gemaakt voor 31 december 2015.

De periode van 3 jaar is destijds gekozen om daarbinnen gelegenheid te geven aan alle deelnemers in de GR om alle consequenties van het uittreden te onderzoeken. Na deze periode worden er afspraken gemaakt met alle deelnemers hoeveel de afkoopsom wordt om uit de GR te stappen.

Gezien alle ontwikkelingen vinden wij het verstandig om het voornemen van uittreding alvast kenbaar te maken aan het aankomende AB van 16 december 2015. Gemeente Zaanstad en Wormerland zullen tevens dit voornemen aan hun raden voorstellen. De doelstelling is en blijft ontvlechting met alle deelnemende gemeenten, maar als dat door alle mogelijke redenen niet lukken dan is het voornemen gemaakt en verliezen wij geen tijd.

Dit is dus een technische processtap onder voorbehoud om geen tijd te verliezen indien het toch nodig blijkt te zijn.

Doel/resultaat

1. Een zienswijze van gemeente Oostzaan die op tijd bij het AB is van 16 december op het stopzetten van het Transitieplan.
2. Heldere kaders waarmee de portefeuillehouder verder kan in alle regionale gesprekken over de uitvoering van de Participatiewet.
3. Een technische processtap waarin gemeente Oostzaan zijn voornemen aan het AB van Baanstede kenbaar maakt.

3. Toelichting

Uitvoering/realisatie en rapportage

Baanstede

De directie van Baanstede heeft het Transitieplan in de meerjarenbegroting verwerkt en zal voor 2016 een andere begroting neerleggen. In principe gaat Baanstede verder op going concern. Met andere woorden zij gaan verder zoals het nu gaat en zullen geen grote nieuwe opdrachten aannemen. Echter om het bedrijf wel staande te houden zullen er opdrachten aangenomen moeten worden en de opdrachten die zij hebben uitvoeren. Op 16 december zullen de uitkomsten van het onderzoek inzicht geven in de financiële consequenties van keuzes.

Gemeenten

Onderdeel van de opdracht voor 16 december is dat gemeenten gaan onderzoeken hoe zij uitvoering willen geven aan de Participatiewet in de twee subregio's. Gemeente Oostzaan zal samen met Wormerland en Zaanstad de opdracht gaan uitvoeren. De houding van Oostzaan daarbij is om te pleiten voor een constructie die past bij een kleine gemeente (bijvoorbeeld inkoopconstructie) zodat andere gemeenten later kunnen aansluiten.

In de bijlage hebben we de visie zoals gemeente Zaanstad deze heeft voorgelegd aan de regio. Andere gemeenten kunnen doormiddel van bijvoorbeeld inkoop de dienstverlening inkopen. Deze uitnodiging in de regio heeft Zaanstad gedaan naar alle gemeenten. Dus ook gemeenten in de subregio Waterland kunnen nog steeds aanhaken op de nieuwe organisatie, zoals Zaanstad voornemens is om op te gaan bouwen.

Gemeente Oostzaan en Wormerland volgen de ontwikkelingen in de subregio Waterland op de voet. We kiezen er echter ook voor om in de ontwikkelingen in de subregio Zaanstreek te investeren.

Alternatieven

Een alternatief is om aan te sluiten bij de subregio Waterland. Echter is de visie van subregio Waterland voor ons niet helder. Daarnaast is het risico dat we aansluiting bij subregio Zaanstreek missen.

Financiële middelen

De middelen die wij beschikbaar hebben bestaan uit 3 onderdelen.

Participatiebudget is het budget die wij in kunnen zetten om zoveel mogelijk cliënten naar werk te begeleiden. 2015 € 59.800

SW subsidie is het budget voor de uitvoering van de SW. Dit is een bedrag van het Rijk dat op dit moment direct naar Baanstede wordt overgemaakt. 2015 € 283.000

Eigen bijdrage gemeenten is het budget uit eigen middelen van de gemeente om het exploitatietekort van Baanstede aan te vullen. 2015 € 53.000

Betrokkenen

Gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland
Directie, bestuur en medewerkers Baanstede

Communicatie

Voor dit dossier is een communicatiedriehoek georganiseerd die bestaat uit communicatiemedewerkers van Zaanstad, Baanstede en Purmerend. Alle communicatie wordt zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

Bijlagen

- B1 Brief zienswijze en voornemen uittreding GR Baanstede aan Algemeen Bestuur Baanstede (ter vaststelling)
- B2 Kaders en visie uitvoering Participatiewet gemeente Oostzaan (ter vaststelling)
- B3 Brief van Baanstede aan raden met verzoek zienswijze op stopzetten Transitieplan (ter vaststelling)

- B4 Onderzoeksopdrachten PHO Participatie (informatie)
- B5 Toetsingskader uittreding GR (informatie)
- B6 Voorstel BW Zaanstad tot inrichting WSP (informatie)

Het college van burgemeester en wethouders van Oostzaan,

de gemeentesecretaris,

A. van den Assem

de burgemeester,

R. Meerhof

Onderwerp

Baanstede zienswijze stopzetten transitieplan

RV-nummer: 15/60
Datum: 26 november 2015
Procedure: Commissie FCW:
7 december 2015;
Raad:
14 december 2015

De raad van de gemeente Oostzaan

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.: 24 november 2015

Besluit:

1. In te stemmen met de zienswijze volgens bijgevoegde brief en deze door te sturen naar het bestuur van Baanstede voor 16 december 2015.
2. In te stemmen met het voornemen om als technische processtap uit de GR Baanstede te treden zoals verwoord in bijgevoegde brief en deze aan het bestuur van Baanstede door te sturen.
3. In te stemmen met het kaderdocument waarin de raad de kaders en voorwaarden voor de uitvoering van de Participatiewet meegeeft waarmee de portefeuillehouder de gesprekken kan voortzetten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Oostzaan, gehouden op 14 december 2015

de griffier,

de voorzitter,

E.H.M. Ouwehand-Brussel

R. Meerhof